

היכל הוראה

מבי מדרשא "היכל הוראה" • מיסוד שר ההוראה מרן ה"קנה בשם" זי"ע
בראשות בנו נאב"ד היכל הוראה הגאון הגדול רבי משה בראנדסדארפער שליט"א
מגדולי פוסקי דורנו ובעל סו"ת היכל הוראה • זי"ע ע"י איתר דרבנים תלמידי "היכל הוראה"

גליון קע * האזינו - שבת שובה תשפ"ז

בין כותלי ההיכל

בענין מה שבאו לפני מורינו הגאב"ד שליט"א אב ובנו הבחור ושאלתם בפייהם, כי היות ובדירתו אין לו מקום לעשות סוכה הזמין מרפסת תלויה, [היינו, שרצפת הסוכה היא כהמשך למרפסת הקיימת במשך כל השנה היא מהווה דופן מתקפלת של המרפסת המחוברת על ידי צירים, ולקראת חג הסוכות משחררים את הדופן ותולים אותה על קיר הבנין על ידי כבלים חזקים משני צידיה והיא תלויה באוויר של עולם, סוכות כאלו אפשר לראות לרוב]. אמנם לאחר שהתקינו את המרפסת התלויה הודיע הבן לאביו שהיות סובל מפחד גבהים הוא מפחד מאד להכנס לתוך הסוכה התלויה אפילו לרגע, ורעדה יאחזמו ברגע שיכנס אל תוכו. בתגובה אמר האב לבנו, שמאחר שהוא כבר בר חיובא חייב לכל הפחות לקיים את חיובו דהיינו אכילת הכזית הראשון בתוך הסוכה, והשאלה היא האם יש בכח האב לכופ את בנו להכנס לסוכה ולאכול לכל הפחות את הכזית הראשון.

אמר לו מורינו הגאב"ד שליט"א שאין ביכולת האב לכופ את בנו לכך, ואפילו אם יכופ אותו והבן יאכל את הכזית הראשון בסוכה לא יצא הבן ידי חובתו, ואף שכידוע נחלקו הראשונים לגבי אכילת כזית ראשון כשירדו גשמים אם קיים מצות סוכה או לא [עיין משנ"ב ס' תרמ סקט"ו], מכל מקום בגדון דידן נראה דאף חובת אכילת כזית ראשון לכולי עלמא לא יצא, והטעם משום דסברת האומרים שגם בירדו גשמים חייב באכילת הכזית הראשון מדין אכילה דהיינו מדין שמחת יום טוב, ובכחאי גוונא שהוא חש בכל גופו, כידוע שאלו הסובלים מפחד גבהים כשהם נכנסים למקום גבוה כל גופו רועד כשעולה לסוכה זו, ודאי שלא מקיים מצות שמחת יום טוב של אכילה.

לפיכך אמר מורינו הגאב"ד שליט"א לאבי הבחור, שעל אף שרצונו עז שכל המשפחה תתאחד ותקיים מצות השמחה באחדות שבת אחים גם יחד, מכל מקום אין לו ברירה אלא באחד מן השנים, שינסה להקים את הסוכה במקום אחר, או שישלח את הבחור למשפחה אחרת שהסוכה שלהם לא תטיל עליו פחד גבהים, ושם יוכל גם הוא לקיים את חיובו באכילת כזית ראשון כדת וכדין מצות "ושמחת בחגיך".

מרפסת המדוברת שתלויה באויר עם שרשראות

מתוך שאלות ותשובות
שעלו על שולחן ההיכל לפני מודע הגאב"ד שליט"א

פסקי דינים

איש שעשה כפרות על תרנגולת וכן אשה על תרנגול

מנהג ישראל אשר יסודו בהררי קודש לערוך "כפרות" על תרנגול, והוא אשר האיש יעשה על תרנגול, ואשה תעשה על התרנגולת. אמנם פעמים לאחר שפותרים את העוף מגלים שהאיש עשה כפרתו על תרנגולת ואשה על תרנגול, [כידוע שאי אפשר לעמוד על דבר זה בבירור מוחלט אלא לאחר השחיטה בעת בדיקת הכשרות באיברים הפנימיים, ובפרט בדרך גידול העופות אין שמגדלים היום, דבר זה אינו ניכר בעוף בחיצוניותו אם זכר הוא או נקיבה]. הרי שהלכה פסוקה היא, שאם נודע לזכר שעשה כפרה על נקבה וכן הנקיבה על זכר אין צריכים לעשות כפרה שנית.¹

ואם נמצאת הכפרה טריפה, הרי שאם העוף היה טריפה אין צריכים לחזור שנית, ואם העוף נתגבל בשחיטתו או שנמצאה ריעותא במקום השחיטה אזי צריך לחזור ולעשות כפרה על עוף אחר.²

הנוהג כזמן ר"ת במוצאי יוה"כ ואין מי שיבדיל לאשתו בזמן הגאונים, אם צריך התרת נדרים

מי שנוהג בכל שנה במוצאי היום הקדוש להמתין עד זמן רבינו תם, אמנם אין מי שיבדיל עבור אשתו אשר אינה ממתנה עד זמן רבינו תם, ואין מי שיבדיל עבורה על היין, אינו צריך לעשות התרת נדרים, וכשישוב מבית הכנסת יבדיל על הכוס אך לא יברך על הנר אלא לאחר שיעבור זמן רבינו תם. כי אף שלשית רבינו תם עדיין יום הוא, כיון שאינו נוהג כן מעיקר הדין אלא שהוא מחמיר על עצמו במקום צער גדול של זולתו אינו רשאי להחמיר על עצמו, אולם להדליק את הנר שהוא מלאכה דאורייתא ובזה אינו מעכב את זולתו, טוב שידליק הנר רק לאחר זמן ר"ת.³

1. כן הורה מורינו הגאב"ד שליט"א (בשו"ת היכל הוראה חלק א' הוראה עו) בשם מורינו ה"קנה בשם" זי"ע, וכן פסק באשל אברהם בוטשאטש (מהדורא תנינא בס"ת תרה) ועיין עוד במטה אפרים אלף המגן ס' תרה"ס ק"י.

2. כך היה מורה מורינו ה"קנה בשם" זי"ע (שו"ת היכל הוראה שם). וב"מילי דהוראה" הוסיף מורינו הרב שליט"א, כי הנה ישנם רבים אשר לאחר שחיטת העוף מתברר שלא היה העוף כשר, ויש להם צער גדול מזה והם חוששים מי יודע אם תעלה להם שנתם רח"ל, ויש מהם שחוששים שהשנה הבאה לא תהיה להם לטובה ח"ו, הרי שעלינו לדעת, שאין השנה טובה תלויה בכשרות הכפרה בין אם היא כשירה ובין אם היא אינה כשרה, כי הכשרות אינו תלויה במעשי האדם אלא במחלות שחלה בהן העוף בחייו, ומה שאנו נוהגים במנהג זה הוא להחזיק במנהג שנהגו דורות הקודמים, ולא זה העיקר אלא רחמנא ליבא בעי ותשובה ותפילה וצדקה מעבירים את רוע הגזירה.

3. והטעם שאינו צריך להתיר את נדרו, כתב מורינו הגאב"ד שליט"א (בשו"ת היכל הוראה ח"ו הוראה פ), דכל התרת נדרים אינו אלא באופן שרוצה להפסיק לגמרי ולא לקיים הנדר יותר, אבל אם חפצו ורצונו לקיים נדרו גם בשנים הבאות ורק עכשיו מחמת סיבה אחרת הוכרח שלא לנהוג כמנהגו הרגיל באופן כזה אינו צריך לעשות התרת נדרים, וכמש"כ הנודע ביהודה בהגהות דגול מרובה (שו"ע יו"ד סי' ריד סעי' ב) דאדם שנוהג מנהג טוב ואינו חפץ לבטל מנהגו לגמרי אלא שעתה אינו יכול לנהוג כמנהגו הטוב אינו צריך התרה.

היכל הוראה

מיסוד נאמן ישראל שר ההוראה מרן רבינו ה"קנה בשם" זי"ע
בראשות בנו הגאון הגדול רבי משה בראנדסדארפער שליט"א
רחוב הרב דבנדר 3 ירושלים ת"י • טל' 02-5322775

בדיקת כשרות ארבעת המינים

הודעה מיוחדת לרווחת ציבור השואלים
על שאלות בארבעת המינים

ישבו רבני היכל הוראה

בראשות הגאב"ד מורינו הגאון הגדול רבי משה בראנדסדארפער שליט"א

הרב הגאון יעקב דוב יונסנפלד שליט"א - פון
הרב הגאון יצחק אלטער שטיינער שליט"א - פון
הרב הגאון משה נוסבאך שליט"א - פון
הרב הגאון פנחס ארינשטין שליט"א - פון
הרב הגאון מרדכי לייפער שליט"א - פון
הרב הגאון יחזקאל לייב קוויטנר שליט"א - פון
הרב הגאון שלמה באר מילואר שליט"א - פון
הרב הגאון שמשון ווארמאנצין שליט"א - פון
הרב הגאון מאיר אילרוב שליט"א - פון

בימי עשיית שליש רביעי המיני (ד' ה' תשפ"ז)

לפניה"צ..... 10:00 - 1:30 אחה"צ..... 5:00 - 9:00

אין א"ס תש"י פון יחזקאל כהן פון על ד' מינים בחיבת שאלות שום חירבא

יום שיש ד' תש"י..... 10:30 בבוקר ועד 1:00 בערריים

מיום 3 למחרת יוה"כ בימי שליש רביעי וחמישי מ- 10:30 בבוקר עד 1:00 בערב רצוף

יום שיש ערב חג המזכות..... 10:30 בבוקר - 1:00 בערריים

איתר דרבנים "היכל הוראה" שליט"א

היכל הוראה

מילי דהוראה

על דבר שנשאל למורנו הגאב"ד שליט"א בענין מה שנהוג היום בהרבה מקומות שבכדי להקל על הצום יום הכפורים מריחים תמציות שיש בהן ריח וכדי לגמול חסד עם אחרים הם שופכים בעצם היום תמצית זו על מפית נייר (טישו) ומחלקים לבאי בית המדרש (ועושים כן כי לא רוצים להניח את הבקבוק שבו נמצאת התמצית כשהוא פתוח כי באופן זה הריח מתנדף חיש מהר) האם מותר לעשות כן ביו"ט ואמר מורנו הגאב"ד שליט"א שאסור לעשות כן משום מוליד ריח וכמו

שמצינו ברמ"א (סי' תרנח ס"ב) דאסור ליתן האתרוג על הבגד, אפי' בי"ט, דמוליד ריחא (מהרי"ל) וכן הובא במשנה ברורה סי' שכב סק"ח בשם אחרונים שאוסר להוליד ריח כגון להניח בשמים בבגד וכדומה ע"כ. והוסיף מורנו הגאב"ד שליט"א שבאמת שלפני כמה שנים הגאון הרב אברהם דב ליטמאנוביץ שליט"א מגדולי תלמידי מרן רבינו הקנה בשם זי"ע ואחד מחשובי הרבנים פתח"ק ירושלים ת"ב, דיבר פעם על ענין זה עמו אחר שראה שהרבה עושים כן ביום הכפורים ואמר שיש להאיר עיניהם של ישראל על דבר חמור זה שדשים בעקבם ואינם משימים לב שעוברים על חילול יו"ט ויוה"כ רח"ל, ועל כן יש לזהר שלא לעשות כן.

הלכה והוראה בישראל

ע"ד שעורר אחד מת"ח בענין הדפנות הסוכה הנמכרים בשוק שיש בהם בית קיבול, שלפי דעת החזו"א אסור לסכך על זה, על כן ראינו להביא חילופי אגרות ממורינו הגאב"ד שליט"א עם מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי זצוק"ל לפני כשלושים שנה, בענין דפנות הסוכה אלו

בס"ד י"א תמוז תשנ"ז לפ"ק

בבי מדרשא "היכל הוראה" ירושת"ו

למעלת כבוד שר התורה הגאון האדיר רבי חיים קנייבסקי שליט"א (זצוק"ל)

ע"ד אלו הנותנים את הסכך על דופני הסוכה (פארוואנעס) במישרים ולא על קורות, שנתעוררת בשאלה בזה בדופני הסוכה (פארוואנעס) העשויים מדיקטים הנכנסים בתוך מסגרת, ויש מהם שסדר עשייתם שהנגרים מכינים קורות (עצים) עם חריצים ומחברים אותם בצורה זו (צורה א') ואח"כ מכניסים שלש דיקטים בתוך המסגרת (צורה ב') ושוב מחברים קורה נוספת (צורה ג') והם בית קיבול העשוי למלאות שיש סוברים שהוא כלי המקבל טומאה (עיין מג"א סי' תרכ"ט ס"ק ח'), ונפסק בסימן תרכ"ט (מ"א ס"ק ט') ובמשנ"ב ס"ק כ"ב) שלכתחילה יש לזהר שלא להעמיד הסכך על דבר המקבל טומאה, במיוחד יש לעורר בנוגע לדופן שיש בו חלונות הזזה שמכניסים אותם לפני סוכות בחריצים העשויים לשם כך, והוא בית קיבול ממש, ועיין נוב"י (קמא י"ד סימן צ"ו) מש"כ לענין החריצים שבחלונות עיי"ש.

וראיתי שגם הדפנות הנמכרות בתור "עשויים ע"פ שיטת החזו"א", (ללא צורך חיבור במסמרים), מיוצרים בדרך הנ"ל שיש בו חשש בית קיבול וכו'.

ולאור הנ"ל, כל אלו שיש להם דפנות העשויים בדרך הנ"ל לכאורה יש להם להקפיד להניח הסכך על קורות ולא על הדפנות עצמן, ובמיוחד לא על הפארוואנעס שיש בו חלון כנ"ל, וכמו"כ המקפידים כשיטת החזו"א יבקשו מהנגרים לזהר לא לייצרם באופן שנעשה בית קיבול לפני

ישנם כאלו העשויים מדיקט אורז אחד ומחברים מסביב קורות עם חריצים ובאלו יש אפשרות לעשותם ללא שיעשו בית קיבול מתחלה) ובלא החלון הזזה וכו'.

ואבקש מכה"ג שישים עין עיונו ע"ז אם צדקו דברי בזה.

משה בלאאמור"ר הגר"מ (שליט"א) [זצ"ל] בראנדסדארפער

תשובת מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א (זצוק"ל):

הרב משה ברנדסדארפער

(כ תמוז תשנ"ז)

לכא' אם נקוב מעבר לעבר יש מקום להקל ע' חזו"א או"ח סי' קמ"ג סק"ו חיים קנייבסקי

על דבריו כתבתי לו שלא היתה כוונתי בשאלה זו על דרך שהוא נקוב מעבר לעבר אלא על הפארוואנעס שהם סגורים משלש צדדים כמו שהוא בצירוף לעיל.

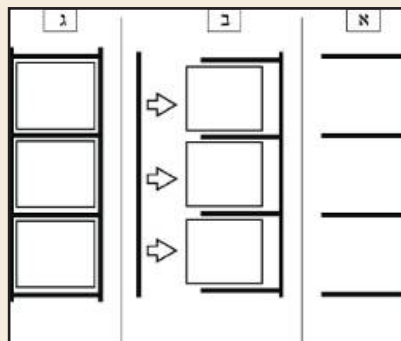
[ועל זה כתב מרן זצוק"ל למורינו הגאב"ד שליט"א שנית וכתב]

הרב משה ברנדסדארפער

(כ תמוז תשנ"ז)

ימחול לעיני צמח שכתבתי בס' שיח השדה קונטרס הליקוטים סי' י"ד

חיים קנייבסקי בני צרק

למעלת כבוד הגאון שר התורה הגאון האדיר רבי חיים קנייבסקי שליט"א (זצוק"ל) לפי הבנתי מה שציין לי מעלת כבוד תורתו שליט"א לעיין בספר שיח השדה בקונטרס הליקוטים סימן י"ז כוונת כת"ר היתה למש"כ שם בסוף דבריו לתרץ דברי הרמב"ם לחלק בין ב"ק שבעינן המילוי והקיבול, לב"ק דבעינן רק לנוחיות או לסיבה אחרת ולפ"ז לנידון דידן לא הוי ב"ק.

ולכאורה נראה כוונת כת"ר בחילוק הנ"ל דלהרמב"ם הפלוגתא דר"א וחכמים הוא בב"ק דבעינן המילוי והקיבול, ובזה פסק הרמב"ם כחכמים דלאו שמיה ב"ק, משא"כ בב"ק דבעינן רק לנוחיות בזה לכו"ע לא שמיה ב"ק, ונמצא דמה דבנידון דידן לא הוי ב"ק רק אם נימא דהלכה כרבנן, א"כ יש לעיין לפי מה דמסתפק המחבר באו"ח סי' תרכ"ט סעיף ז' אם מותר להניח סולם על הגג וכו' וביאור האחרונים עיין מ"א וביאור הגר"א דהסתפקו אם ב"ק שעשוי למלאות אם הוי ב"ק או לא.

ולכאורה לפי דברי הד"ג דין הסולמות שוין לנידון דידן דהספק הוא אם הלכתא כר"א או כרבנן ואם כן לפי דברי הד"ג רק להרמב"ם דפסק כרבנן לא הוי ב"ק משא"כ לדידן דמספקין אם הלכתא כר"א או כרבנן הדבר בספק אם הוי ב"ק או לא, ובודאי יש להחמיר כפי המבואר ברמ"א שם עיין שם.

ושאלתי אם צדקו הבנתי בזה או לא

ועוד יש להעיר דמה דכתב בחיצים שצריך שהחץ יכנס דווקא בתוך הב"ק כדי שאח"כ כשזורק יוצא מתוך הב"ק באותו פעולה.

מבואר מדבריו דבשעה שזורק החץ יוצא מתוך הב"ק והב"ק נשאר ריק וא"כ אמאי הוי ב"ק העשוי למלאות ואולי הב"ק אינו ניתן לשימוש רק לחץ זה ואח"כ אינו ראוי לשום שימוש אחר (חד פעמי).

משה ברנדסדארפער

[ועל זה היתה תשובת מרן זצוק"ל למורינו הגאב"ד שליט"א]:

הר"מ ברנדסדארפער

(יב אב תשנ"ז)

בסולמות אין הדברים ברורים כלל כמ"ש מרן בחזו"א או"ח ס"ס קמג

חיים קנייבסקי בני צרק

הוספת מורינו הגאב"ד שליט"א בספרו (היכל הוראה ח"א הוראה ע"ט) סיכום דברים מה שנראה לענ"ד

וז"ל לכתחילה אין צריכים להחמיר כ"כ ע"ז בפרט דכל ענין דמעמיד הוא חומרא לכתחילה, ואולי אלו שמקפידים על שיטת החזו"א, אישיתמשו עם פארוואנעס הנפוץ בשוק, שהדיקט לא נכנס בתוך חריצים, אלא הוא מודבק על המסגרת של הלייטסט, ואז יוצא מכל החשש של מעמיד, והוא כשר לכתחילה אף לפי שיטת החזו"א.

משה ברנדסדארפער

זמני קבלת קהל במרכז "היכל הוראה" בירושלים רח' הרב זוננפלד 3 טל' 02-5322775

מוצאי שבת ומוצאי יו"ט מחצית שעה אחרי זמן ר"ת למשך שעה	שבת ויו"ט משעה קודם השקיעה עד רבע שעה קודם השקיעה	ערש"ק וערב יו"ט לפנה"צ 11:00 עד 1:00 ומשעה קודם הד"ג עד הד"ג	א-ה מהשעה 10:00 לפנה"צ עד 9:00 בערב
---	---	--	-------------------------------------

ע"פ תקנת רבינו מרן ה"קנה בשם"י ע"ש שאלות דחופות או שאינה סובלת דחוי, בכל עת וזמן בימים ובלילות.

בית בנו הרומ"ץ	בית מורינו הגאב"ד שליט"א
הרה"ג שמעון עוזר בראנדסדארפער שליט"א כמה דקות מההיכל רחוב רבינו גרשום 5 (בניסח א' קומה 2) י-ם פל' 0527155774	מלך בנין היכל הוראה טל' 053-3111159 פל' 052-5370033